

Wadium w nowym Prawie zamówień publicznych

W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych od dnia 1 stycznia 2021 r. obowiązuje kilka nowych reguł w zakresie wadium. Poniżej przedstawiono aktualne wymogi dotyczące form wadium, wysokości, zasad wnoszenia, zwrotu i zatrzymania.

Żądanie wadium

Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (dalej jako „nowe PZP”) nie zmieniła celu wadium. Ma ono zabezpieczać oferty w przypadku startowania w przetargu publicznym. Wadium musi być złożone przed upływem terminu składania ofert i – co do zasady – być utrzymane nieprzerwalnie do dnia upływu terminu związania ofertą.

Najważniejszą zmianą w zakresie wadium jest zniesienie obowiązku żądania wadium w postępowaniach, których wartość przekraczała tzw. progi unijne. Niezależnie od rodzaju i wartości zamówienia publicznego, a także niezależnie od trybu udzielania zamówienia publicznego – to zamawiający podejmuje decyzję czy w danym przypadku zasadne jest żądanie od wykonawców wadium.

Wysokość wadium

Nowe PZP rozróżnia wysokość wadium w zależności od wartości postępowania, czyli:

- 3% wartości zamówienia to maksymalny limit wadium w przypadku postępowań unijnych (których wartość jest równa lub większa niż progi unijne),
- 1,5% wartości zamówienia to maksymalny limit wadium w przypadku postępowań krajowych (których wartość jest mniejsza niż progi unijne).

Wadium w ofertach częściowych

W przypadku składania ofert częściowych lub udzielenia zamówienia w częściach – kwotę wadium przewiduje się dla każdej z części. Łączna wartość wadium we wszystkich częściach nie może przekraczać górnego limitu 1,5% wartości zamówienia dla postępowań krajowych i 3% dla postępowań unijnych.

Przepisy nowego PZP nie określają wprost czy zamawiający może żądać wadium tylko dla niektórych części. Taka możliwość wynika jednak z interpretacji przepisów o fakultatywności zastosowania tego instrumentu, a także intencji ustawodawcy, który zamawiającemu dał swobodę decyzji w zakresie żądania wadium.

Forma wadium

Aktualne formy wadium to: pieniądź, gwarancja bankowa, gwarancja ubezpieczeniowa, poręczenie udzielane przez podmioty, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wykonawcy muszą pamiętać, że jeżeli wadium jest wnoszone w formie gwarancji lub poręczenia – to ma on obowiązek przekazać zamawiającemu oryginał gwarancji lub poręczenia w postaci elektronicznej. Sformułowanie „postać elektro-

niczną” należy interpretować zgodnie z przepisami właściwymi dla banków i ubezpieczycieli. Oznacza to, że gwarancja bankowa musi być opatrzona podpisem kwalifikowanym. Natomiast gwarancja ubezpieczeniowa może być opatrzona podpisem kwalifikowanym lub może być bez podpisu kwalifikowanego, ale wtedy dokument w postaci elektronicznej będzie np. sprawdzany przez kod.

Nowe PZP uszczupliło słusznie listę form wadium o poręczenie bankowe oraz poręczenie SKOK. Wadium wnoszone w tych formach było praktycznie niespotykane.

Zamawiający nie może wskazać wykonawcy, jaką formę wadium preferuje. Nowe PZP wprost wskazuje, że wybór należy do podmiotu składającego ofertę. Wykonawca może wnieść całość wadium w jednej formie lub częściowo w kilku formach (np. 50% w pieniądzu, a kolejne 50% w gwarancji ubezpieczeniowej).

Zatrzymanie wadium

Zamawiający zatrzymuje wadium tylko w czterech ściśle określonych przypadkach. Są to przypadki analogiczne do funkcjonujących wcześniej:

- jeżeli wykonawca w odpowiedzi na wezwanie zamawiającego – z przyczyn leżących po jego stronie, nie złożył: (i) podmiotowych środków dowodowych lub przedmiotowych środków dowodowych potwierdzających okoliczności o braku podstaw do wykluczenia oraz spełnienia warunków udziału w postępowaniu, (ii) oświadczenia, w tym JEDZ, potwierdzającego okoliczności o braku podstaw do wykluczenia oraz spełnienia warunków udziału w postępowaniu, (iii) innych dokumentów lub oświadczeń; przypadek ten dotyczy również sytuacji, w której wykonawca nie wyraził zgody na poprawienie tzw. innej omyłki, co spowodowało brak możliwości wybrania oferty złożonej przez wykonawcę jako najkorzystniejszej,
- jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie,
- jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy,
- jeżeli zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy, którego oferta została wybrana.

Zwrot wadium

Nowe PZP przewiduje dwie możliwości zwrotu wadium, tj. samodzielnie przez zamawiającego lub na wniosek wykonawcy. Termin na zwrot wadium jest 7 dniowy od wystąpienia okoliczności obligujących zamawiającego do zwrotu wadium z urzędu bądź od złożenia wniosku przez wykonawcę.

Zamawiający zwraca wadium z urzędu w trzech sytuacjach:

- upływ terminu związania ofertą,
- zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego,
- unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia, z wyjątkiem sytuacji gdy nie zostało rozstrzygnięte odwołanie na czynność unieważnienia albo nie upłynął termin do jego wniesienia.

Zamawiający zwraca wadium na wniosek wykonawcy:

- który wycofał ofertę przed upływem terminu składania ofert,
- którego oferta została odrzucona,
- po wyborze najkorzystniejszej oferty, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza,
- po unieważnieniu postępowania, w przypadku gdy nie zostało rozstrzygnięte odwołanie na czynność unieważnienia albo nie upłynął termin do jego wniesienia, czyli wtedy gdy unieważnienie postępowania będzie już niezaskarżalne.

Należy przy tym pamiętać, że złożenie przez wykonawcę wniosku o zwrot wadium w wymienionych wyżej sytuacjach będzie równoznaczne z deklaracją braku zainteresowania dalszym udziałem w postępowaniu. Innymi słowy, złożenie wniosku o zwrot wadium przez wykonawcę skutkuje tym, że nie będzie już uprawniony do złożenia odwołania od czynności lub zaniechań zamawiającego, oraz powoduje rozwiązanie stosunku prawnego z wykonawcą.

*Agnieszka Zaborowska
– adwokat
specjalizująca się
w procesie udzielania
i realizacji
zamówień publicznych,
założyciel
Kancelarii Adwokackiej
Zaborowska*

Górnictwo Sukces Roku 2020 – wyniki konkursu

W dniu 4 marca w siedzibie Górnictwa Izby Przemysłowo-Handlowej odbyło się posiedzenie kapituły konkursowej Górnictwa Sukcesu Roku, w którym uczestniczyli: prof. dr hab. inż. Piotr Czaja, prof. dr hab. inż. Józef Dubiński, prof. dr hab. inż. Monika Hardygóra, dr inż. Jerzy Kicki, mgr inż. Janusz Olszowski, mgr inż. Henryk Paszcza, prof. dr hab. inż. Franciszek Plewa, prof. PŚ, prof. dr hab. inż. Krystian Probiez, prof. dr hab. inż. Stanisław Prusek, dr hab. inż. Jacek Sobczyk, prof. nadzw. IGSMiE PAN, dr inż. Andrzej Tor, mgr inż. Jarosław Zagórowski.

Jego celem jest promocja i popularyzacja przedsięwzięć na rzecz innowacyjności oraz rozwoju polskiego górnictwa podziemnego, osobowości o szczególnym dla niego znaczeniu oraz działań proekologicznych. Konkurs przeprowadzany jest w trzech kategoriach – „Innowacyjność”, „Ekologia” oraz „Osobowość Roku”.

Kategoria „Innowacyjność” w szczególności obejmuje zastosowanie w górnictwie podziemnym produktu (np. urządzenia, maszyny, materiały, rozwiązania techniczne), technologii (np. urabiania, drążenia wyrobisk, oczyszczania wód dołowych) lub rozwiązania organizacyjnego (np. systemu informatycznego) – o cechach nowatorskich i sprawdzonej skuteczności. Kategoria „Ekologia” w szczególności obejmuje nowatorskie działania, które w sposób znaczący ograniczyły negatywny wpływ działalności górniczej na środowisko. Ostatnia kategoria dotyczy osób, które swoimi działaniami w inny istotny sposób zasłużyły się dla górnictwa na przestrzeni ostatniego roku.

„Osobowością Roku” został Pan Artur Dyczko – Zastępca Prezesa Zarządu ds. Technicznych i Operacyjnych, prezes Fundacji JSW SA, szef Sztabu Kryzysowego JSW SA – za szczególny wkład

w utrzymanie produkcji w kopalniach JSW SA w czasie pandemii, perfekcyjne kierowanie Sztabem Kryzysowym JSW SA koordynującym działania produkcyjne i profilaktyczne w JSW w czasie pandemii; za olbrzymie zaangażowanie w działania Fundacji JSW, dzięki którym służba zdrowia w naszym regionie uzyskała niebagatelne wsparcie finansowe; za organizację akcji honorowego krwiodawstwa i oddawania osocza przez ozdrowieńców, dzięki któremu lekarze w szpitalach w całej Polsce ratowali życie osobom najczęściej chorującym na COVID-19.

W kategorii „Innowacyjność” Kapituła przyznała dwie równorzędne nagrody, które otrzymali: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. za „Optymalizację technologiczno-organizacyjną eksploatacji ścian o wybiegu 7100 m” i Becker-Warkop Sp. z o.o. za „Ciągnik akumulatorowy typu CA-190 z ognioszczelną baterią litową typu VOLTER”.

Wyróżnieniem uhonorowano także FAMUR S.A. za „Autorski automatyczny kompleks ścianowy” oraz Fabryki Sprzętu i Narzędzi Górniczych Grupa Kapitałowa FASING S.A. za „Łańcuch ogniowy górniczy płaski wysokowytrzymały FASING 56x187”.

W kategorii „Ekologia” Główny Instytut Górnictwa otrzymał zarówno nagrodę za „Metodę oceny zagrożenia zawodnieniami terenów górniczych” jak i wyróżnienie za „Opracowanie i wykorzystanie materiałów na bazie UPS do zastosowań na terenach zdegradowanych działalnością górniczą”.

Nagrody planujemy wręczyć na przełomie maja i czerwca w trakcie obchodów jubileuszu 30-lecia GIPH.

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy.

Milena Dębowska